

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: »DOM OF«, PTUJ, Prešernova ulica, soba 19. CEK. RAČUN: NARODNA BANKA PTUJ 643-90603-3 TELEFON: 143 in 168 — POSTNI PREDAL: PTUJ

Leto II. — Štev. 18

Izhaja tedensko

Ptuj, 5. avgusta 1949

Mesečna naročnina din 14.—

Cena din 3.—

Maršal Tito

je govoril v Skoplju na velikem mitingu ob proslavi petletnice Ljudske Republike Makedonije

„Mislim, da nima nihče pravice od nas zahtevati, da delamo avanture...“

Na velikem mitingu v Skoplju je povedal tovariš Tito nad 350.000 zbranim ljudem v srednjem in končnem delu govora med drugim sledeče:

Tovariši in tovarišice, v čem je bistvo nacionalnega vprašanja pri nas? Naši narodi, šest naših ljudskih republik, so se združili prostovoljno po koncu vojne, še v času vojne pa so s svojo krvjo gradili to enotnost. Seveda pa ne bi bilo dovolj samo deklarirati, da so naši narodi, v prvi vrsti pa tudi makedonski narod, nacionalno osvobodjeni in enakopravni, temveč je bilo treba to tudi v praksi dokazati. Bistvo pravega reševanja nacionalnega vprašanja je v tem, da ima vsak narod posebej popolno pravico, da se vodi sam. Zavračamo teorijo o vladajočem narodu, pa naj bo katera izmed naših narodnosti še toliko večja o tistih v najmanjših republikah. Zavračamo pojem vladajočega naroda kot nemarksističen in neleninističen. Bistvo pravega reševanja nacionalnega vprašanja je v tem, da vsak narod vse svoje sile — fizične, duhovne in materialne — izkoristi v prvi vrsti sam za dviganje svoje blaginje. V tem pravnem socialističnem načinu reševanja nacionalnega vprašanja pri nas smo šli tako daleč, da smo z našo ustavo zagotovili, danes pa to tudi z delom uresničujemo, da naj naprednejše republike v naši državi, Slovenija, Srbija in Hrvatska materialno pomagajo bolj zaostalim republikam.

Ce bi bili mi pojmovali, kakor to delajo v nekaterih državah na Vzhodu, da pomeni zedinjenje samo zemljepisni pojem, in če bi bili dopustili, da bi obstajala gospodarska neenakopravnost med posameznimi republikami in narodi, potem bi bila ta naša država zgrajena kot papirnat stolp. Ne, mi ne gremo in ne bomo iti po tej poti. Narodi Jugoslavije bodo dajali po svojih predstavnikih še naprej vsakemu narodu tisto, kar mu je potrebno, da bi se mogel razvijati, ker je gospodarski, kulturni in ostali razvoj posameznega naroda veličanske koristi za vso našo socialistično domovino Jugoslavijo.

Kaj pa govore danes bolgarski šovini iz bolgarske Komunistične partije? Da bi našli izgovor za svojo nacionalistično politiko, so razglasili nas za kapitalistično, sebe pa za socialistično državo. Izumislili so si, da je Jugoslavija — po njihovi resoluciji in po njihovih kominformovskih možganih — prešla v imperialistični tabor. Na podlagi tega so vrgli oko na Makedonijo. Razumljivo je, da je to račun brez krčmarja. Tako govore zato, ker mislijo, da makedonski narod nima pravice odločati, marveč da imajo to pravico resolucija Informbiroja in razni ljudnovci iz Bukarešte ter njihovi članki.

Toda v tem se bodo zmotili. To pa, kar danes govore, da makedonski jezik, ki ga Makedonci stalno izpopolnjujejo, ni noben jezik, je najboljši podla kleveta, ki so jo vrgli na makedonski narod. Zanikajo, da obstaja makedonski jezik. Danes to vztrajno trdijo tudi v svojih resolucijah in v svoji propagandi. Pravijo, da obstaja samo bolgarski narod in nič več, makedonski jezik pa da je samo malo drugačen dialekt. Mi pa pravimo in ostanemo pri tem, kar je makedonski narod do sedaj že potrdil, da Makedonci ne bodo odstopili od svoje nacionalnosti in ne bodo dovolili, da bi jih kdo oviral pri izpopolnjevanju in dvigavanju njihove kulture na višjo stopnjo, pri izpopolnjevanju njihovega jezika.

Poglejmo sedaj dalje, kakšen je položaj Makedoncev v Pirinski Makedoniji. Izgubili so vse tisto, kar so bili dobili ali kar bi bili morali dobiti po blejskem sporazumu. Učitelji Makedonci iz Vardarske Makedonije so izgnani, makedonske knjigarne so zaprte, knjige v makedonskem jeziku pa so zaplenjene in vsako življenje makedonskega naroda je onemogočeno. Skratka, bolgarski voditelji so začeli igrati nevarno igro s tem, da so ustanovili v Sofiji nekako novo makedonsko zvezo, ki zelo spominja na nekdanje makedonstvujušče, ki so bili v službi Borisa, — za zatiranje ne samo Makedoncev v Pirinski Makedoniji, temveč tudi naprednih Bolgarov in za pošiljanje raznih atentator-

jev za razne umazane posle. Če mislijo, da bodo nekaj dosegli po raznih revnih zvezah, kjer igra glavno vlogo, kot se mi zdi, pop Tomov, največji nasprotnik nove Jugoslavije, ki je za kokošje be dro prodal svojo nacionalno zavest, — se kruto motijo. Jaz mislim, da makedonski narod s tem človekom ni nič izgubil, bolgarski pa nič pridobil. Ta pop Tomov nosi danes glavno zastavo borbe proti ljudski republici Makedoniji, proti Jugoslaviji v celoti. On in mnogi drugi popi Tomovi, ki so tam, ne bodo mogli obrniti nazaj kolesa zgodovine, ker je že v močnem zaletu naprej in nič ne more več preprečiti makedonskemu narodu, da ne bi v polni

nizko so padli nekateri vodilni ljudje Komunistične partije Grčije. Meni, tovariši, sta položaj v Grčiji in osvobodilna borba grškega ljudstva tako globoko pri srcu, da ne morem govoriti o ozadju vsega tega, o tem, kaj in kdo vse dela in ravna, da bi čimbolj oblatil novo Jugoslavijo in likvidiral grško gibanje. Nekega dne, in upamo, da ta dan ni daleč, se bo to razkrilo. Grški voditelji Komunistične partije morajo vedeti, da mi samo iz obzirnosti do grškega osvobodilnega gibanja — oni to prav gotovo dobro vedo — ne moremo navajati stvari, ki v nobenem primeru ne bi pokazale v lepi luči niti Zaharladesa niti vseh drugih. (Ploskanje.) Borba, ki jo vodi grško

Grški komunisti niso imeli in nimajo pravega stališča v makedonskem vprašanju. Dokaz je tudi to, da v njihovi armadi, v kateri je večji del Makedoncev, Makedonci niso mogli biti niti višji oficirji, niti drugi voditelji. Danes pa mečejo iz Ljudske fronte celo tiste, ki so zares zastopali težnje in bili izvoljeni po makedonskem narodu v Egejski Makedoniji. Na osvobojenem ozemlju Grčije ni šol v makedonskem jeziku. Toliko o tem nemarksističnem in neleninističnem stališču tovarišev iz grške Komunistične partije do Makedoncev v Grčiji, kjer danes teče kri proti fašizmu.

Tovariši in tovarišice Gonja, ki jo vodijo proti naši državi, je dobila sedaj še en izmišljen povod za klevetanje Jugoslavije, in sicer s tem, da pripoveduje, da smo odprli mejo monarho-fašistom in jim omogočili udarec v hrbet demokratični armadi. Prepričan sem, da so tu med vami Makedonci, ljudje, ki so na svoje oči lahko videli, kako stoji stvar na meji. To ste lahko videli tudi na 400 ranjenih demokratične armade, ki so prešli našo mejo in tu naleteli na najprisrčnejši sprejem naših ljudi in dobili vse, kar je potrebno ljudem, ki so dali vse za svobodo in za boljši jutrišnji dan svojega naroda. (Močno pritrdjevanje.)

Ce je torej kdo prekorščil mejo, potem so bili to ranjeni in izmučeni borci demokratične armade, ki so še danes pri nas, kajti mednarodni položaj nam ne dopušta, da bi storili kaj drugega, kot smo storili: da jim damo zatočišče in vse, kar je potrebno, da se bodo okrepili. Za njih smo lahko storili samo toliko, in jaz mislim, da nima nihče pravice, da bi nam očital, da smo premalo storili. Jaz mislim, da nima nihče pravice zahtevati od nas, da delamo avanture, kot bi to morda kdo želel, in sicer samo od nas, — in da napravimo nekaj, kar bi privedlo do kakih mednarodnih zapletljajev. Bajka o prehodu monarho-fašizma čez mejo pomeni navadno metanje peska v oči množicam vsega sveta, da bi se zakrivali umazani načrti o likvidaciji demokratičnega gibanja v Grčiji. To naj vedo vsi tisti, ki bližajo Jugoslavijo, in vedo naj, da jim ne bo uspelo, da bi jo umazali, ker z dejanji dokazuje svojo visoko internacionalistično zavest, ker trdno vodi svojo zunanjo politiko in si ne da sugerirati od nikogar. (Pritrdjevanje in vzklikanje Titu in Partiji.)

Tovariši in tovarišice, sedaj bi vam hotel povedati nekaj besed o odnosih z našimi sosednimi državami. Moram govoriti o tem danes tu pred vami zaradi tega, ker tudi Makedonija meji na tri države, govoriti moram o tem zaradi tega, ker mora makedonski narod vedeti, da skupaj s čuvarji naše nove socialistične Jugoslavije, z našo armado in drugimi organi varnosti naše države tudi on budno čuva srečo svoje države, svoje Ljudske republike Makedonije pred vsemi ovirami njegovega mirnega razvoja. Tu hočem poudariti, da čuvajo in bodo čuvali makedonski narod in njegovo ljudsko republiko, njegovo socialistično graditev in miren razvoj vsi naši narodi do zadnje kaplje krvi. Vsakdo mora vedeti, tako v naši državi kakor izven nje — da makedonski narod ni osamljen. Vsi tisti pa, ki bi poskušali tukaj kaltiti, — taki poskusji s pomočjo raznih terorističnih in drugih dejanj so že bili — morajo vedeti, da so minili tisti časi iz stare Jugoslavije, ko so včasih zares bili pogoji za kaljenje, kjer je bil narod zaslužjen in nezadovoljen. Danes je makedonski narod v naši državi svoboden in to svobodo mora braniti in jo bo branil pred vsakim. (Pritrdjevanje.)

Ce bodo, tovariši in tovarišice, prišli k vam kakli ljudje iz sosednih držav, iz Bolgarije, Grčije in Albanije in skušali omajati vaše vrste ter vam praviti, kako pri njih tečeta med in mleko, kako pri njih vse cvete, jih vprašajte: »Kaj so napravili in kje sta med in mleko, kaj imajo, kaj je Pirinska Makedonija dobila v domovinsko-frontovski Bolgariji do resolucije (ker po resoluciji tudi od tistega, kar so bili dobili, ni nič ostalo)? Mi pa vemo, kaj so dobili. V dveletnem planu Bolgarije je bilo določeno, da bodo v Pirinski Makedoniji zgradili tri električne centrale, ali bolje rečeno, centrale, dve po 700 kw in eno 2300 kw. Zgrajena pa je bila samo ena 700 kw, drugi dve pa ne. Vi tu pa ste dali v pogon sedaj eno 6000 kw, skoraj

desetkrat močnejšo od tiste, ki so jo oni napravili, da ne govorimo o številnih drugih vaših tovarnah in velikanskih centralah, ki so zgrajene in ki se grade in ki bodo še zgrajene. Kaj so storili za makedonski narod v Pirinski Makedoniji in kako se torej izraza ta ljubezen vodilnih bolgarskih komunistov, ki imajo polna usta skrbi za ljudstvo v Pirinski Makedoniji. V čem prihaja do izraza ta njihova skrb, odkod in kje so razlogi, ki omogočajo, da bi ta narod postal gospodarsko močnejši in kulturno bolj razvit? Ni jih, tovariši, in vse, kar govore in pišejo, je gola propaganda za izvoz v vašo Ljudsko republiko Makedonijo in za notranjo uporabo, preračunana na to, da bi zavedla i narod v Pirinski Makedoniji i bolgarski narod. (Ploskanje.)

Prav tako je stvar z Albanijo. Albanija danes strada. Vprašajte albanskega kmeta: Imate kruh? Albanski vojaki in oficirji nosijo še danes naše uniforme, ki smo jih jim dali zastoj, pa tudi te uniforme so že slabe in ne bodo jih dolgo imeli. Albanski kmetje se čisto vprašujejo: »Pa dobro, prej smo imeli, kakor pravite, trockistični kruh, vendar smo bili siti, sedaj pa tega vašega socialističnega kruha ne vidimo.« (Smeh.)

Toda niti albanski niti bolgarski narod kakor tudi ne naši narodi in narodi drugih držav ne bodo dovolili, da bi jih zavedli z golo propagando. Na to propagando jim odgovorite: Pridite k nam, pogledajte, pa boste videli, v kateri državi grede hitreje v socializem, ali pri vas, ali pri nas. Seveda v socializem ni mogoče korakati, če se ne grade tovarne, šole, gimnazije, univerze itd. Socializem so, razen ljudske oblasti, stroji, rudniki, dobro zgrajene ceste, z eno besedo visoka industrializacija in elektrifikacija. In tega oni nimajo, pa tudi ne ustvarjajo, mi pa ustvarjamo in tudi ustvarili bomo. Mi se ne veselimo nad tem, česar oni nimajo, nam je žal, ker na primer tega nima bolgarsko ljudstvo in mi smo z dejanji dokazali, da mu želimo pomagati ter smo mu pomagali.

Mislim, da bo nekoč vendar prišel čas, ko bo bolgarsko ljudstvo šlo preko teh nizkotnih in nesramnih klevet in nam lahko prožilo ter stisnilo bratsko roko, mi pa mu bomo pomagali, da bomo skupno odstranili vse tisto, kar so danes posamezniki postavili kot zapreko za ustvaritev in ohranitev bratskih odnosov. Prav tako je danes tudi z Albanijo. Prišel bo čas, ko bosta lahko albanski kmet in albanski delavec znova odkrito govorila o tem, da so jima v resnici najbližji narodi Jugoslavije, ker so pri njih videli edino in največjo pomoč. (Odobranje.)

Kakšni pa so naši odnosi z drugimi državami ljudske demokracije? Resolucija Informbiroja in nezasišena lažna kampanja, ki jo vsak dan vodijo proti naši državi, sta dovedli do razvoja šoviništnih strasti tako v Romuniji kakor tudi na Madžarskem. Ne smete misliti, da se na Madžarskem in v Romuniji niso našli vodilni komunisti, ki že precej jasno šepetajo — ker sta njihovi državi »socialistične«, Jugoslavija pa baje »kapitalistična«, da bi bilo mogoče nekaj od Jugoslavije odtrgati. V njihovih glavah se že metajo nacionalne šoviništnice ambicije proti naši državi. Prepričan sem, da narodi teh držav nimajo nič skupnega z ambicijami teh megalomanskih voditeljev, ki so izgubili vsak pojem socialistične poštenosti in morale. Pa tudi odnosi s temi državami so danes taki, da ni mogoče reči, da so to odnosi med državami, ki grade socializem. Na naši strani, tovariši in tovarišice, ni tu nikake krivde. Mi smo tudi z največjimi žrtvami skušali, da bi ustvarili z narodi teh držav, pa tudi z njihovimi vladami, najbližje in najstesejše odnose. Toda nekemu je bilo do tega, da nam je te odnose zmešal. Poznamo glavne povzročitelje vsega tega, toda ne glede na vse klevete bodo lahko naša država oziroma delovni ljudje naše države, ki danes s tako nezasišanim poletom, s toliko požrtvovalnostjo gradijo svojo srečnejšo bodočnost, preprečili vse poizkuse, ki bi jih ti različni megalomani, ki delajo račun brez krčmarja, storili, da bi jim ovirali mirno delo.

Narode naše države, ki so že v dejanjih videli, kaj pomeni socializem, ki

(Se nadaljuje na 2. strani)

meri uresničil svojo veliko zamisel, da bi zgradil državo v pravo socialistično republiko v zvezi z drugimi ljudskimi republikami Jugoslavije, in neutrudno delal na tem, da bo makedonski narod kot tak zedinjen. Ta misel mora biti vodilna misel vseh Makedoncev. Makedonci tu jo morajo gojiti ne glede na vse klevete, ki jih danes mečejo nanje. (Močno in dolgo pritrdjevanje.)

Sedaj bi vam, tovariši in tovarišice, hotel povedati nekaj besed o Makedoncih v Egejski Makedoniji. Nerad govorim o vprašanju Makedoncev v Egejski Makedoniji danes, ko se bori grški narod za svobodo in mora biti enoten tudi v bratstvu z Makedonci.

Toda tisto, kar se dogaja v najnovejšem času, obrekovanja, ki jih mečejo tudi voditelji Komunistične partije Grčije na novo Jugoslavijo in ljudsko republiko Makedonijo, me silijo, da bom povedal nekaj besed tudi o tem.

Grško ljudstvo vodi junaško borbo za svojo socialno in nacionalno osvoboditev, za ustvaritev boljše, naprednejše, demokratične Grčije. Njegova nestreča je v tem, da vsi tisti, ki danes obrekujejo Jugoslavijo, nočejo podpreti te junaške borbe grškega naroda. Nasprotno, delajo podlo in zakulisno z vsemi silami na to, da bi zadušili osvobodilno borbo grškega ljudstva. Tega ne delajo od strani, marveč po voditeljih Komunistične partije Grčije. Kleveta Centralnega komiteja Komunistične partije Grčije, ki jo je včeraj ali predvčerajšnjim prenesla radijska postaja »Svobodna Grčija« proti nam, dokazuje, kako

ljudstvo, zahteva od nas, da imamo usta zaprta. Prišel pa bo dan, ko bo tako grški kakor makedonski narod in ves svet vedel, kdo danes tam dela za likvidacijo grškega narodno-osvobodilnega gibanja. (Ploskanje.)

Kar zadeva odnos voditeljev Komunistične partije Grčije do Makedoncev v Egejski Makedoniji, je ta odnos po dobrem odnosu bolgarskih komunističnih voditeljev do Makedoncev v Pirinski Makedoniji. Je pa še toliko hušji, da ne vemo, za čigav račun danes tam najbolj napredni makedonski ljudje plačujejo tudi s svojimi življenji zvestobo svojem nacionalnemu prepričanju.

Voditelji Komunistične partije Grčije maskirajo svoja podla nemarksistična dejanja s potrebo borbe proti grškim monarho-fašistom. Kaj pa lahko, tovariši, bolj dvigne ljudstvo v borbo kakor pravičen odnos do ljudstva, pravičen odnos komunistov in tistih, ki vodijo gibanje, do ljudstva? Naša glavna in največja moč je bila prav v tem, ker je bilo naše osvobodilno gibanje pravilno postavljeno, ker je bil naš odnos do ljudstva pravičen in ker je vsak naš kmet, vsak pošten državljan naše države, gledal našega borca, partizana in pozneje vojaka naše ljudske armade kot svojega borca, kot borca, ki se bori zanj in zase. Ravnanje s silo in puškinim kopitom ter drugimi podobnimi sredstvi v revolucionarni borbi ne more dvigniti socialistične revolucionarne zavesti pri nobenem, pa tudi pri komunistih ne. Ta metoda je napačna in nevedna komunista.

Govor maršala Tita v Skoplju

(Nadaljevanje s 1. strani)

v dejanjih vidijo, kaj pomeni graditev socializma, ne bo mogla nikdar nobena sila, od koder koli bi prišla, odvrniti s te poti, niti jih ne bo moglo omajati ali prestrašiti, da ne bi trdno stali za svobodo, nedotakljivost in neodvisnost svoje socialistične domovine. (Močno in dolgočasno odobravanje.)

Danes nam vse te države pošiljajo provokatorje in teroriste. Seveda jih naša državna varnost pošilja tja, kamor je treba, in to zelo hitro. Vendar je stvar vsega ljudstva, da onemogoči vse take elemente, ne glede odkod prihajajo, ker je edino, čeprav neslujano upanje teh različnih »planerjev« v tem, da bi znotraj zasejal razdor in ustvarili neko žarišče, s katerim bi pozneje lahko rušili našo ljudsko enotnost in pridobitve naše velike osvobodilne borbe.

Tovariši in tovarišice Makedonci! Varujte bratstvo in enotnost, varujte enotnost ljudstva kot punčico očesa, ker je to poročstvo zgraditve socializma in lepše ter srečnejše prihodnosti.

Na koncu, tovariši in tovarišice, vam bom povedal nekaj besed o graditvi naše države. Postavili smo si naloge, izpolnitev petletnega plana. Plan ima velikanski obseg. Najtežja leta so že za nami in izpolnili smo pol plana kljub vsem oviram. Nočem reči, da bo šlo sedaj vse popolnoma lahko. Ne, še bo težko, toda najtežje je za nami, prihodnja leta pa bodo že lažja, kot so ta.

Toda uspehi, ki smo jih dosegli, nam ne smejo zmešati glave, ne smejo biti povod, da bi bili oholi in se trkali na prsa, da lahko storimo to samo mi ter da bi podcenjevali druge narode, kajti trkanje na prsa je lastnost nacionalistov, ne pa naprednih socialističnih državljanov.

Ne glede na to, kakšne uspehe bi dosegli, nam ti uspehi ne smejo in ne morejo zmešati glave. Vedeti moramo eno: vsak narod, ki ga pravilno vodijo, ki mu je omogočeno, da vsestransko razvije vse svoje ustvarjalne sile, je sposoben ustvariti čuda. To ne velja danes samo za naše narode.

Seveda so naši narodi ustvarili veličastno delo, ustvarili so bratstvo in enotnost, laže je tam, kjer je ena narodnost, kjer ni nacionalnega vprašanja. Zato je treba tam, kjer je kot pri nas več narodov, delati zelo trezno in zelo pazljivo, upoštevajoč vse značilnosti posameznih narodov. Mi smo vse to prebrali, mi smo vse to rešili. Nadaljujmo

to pot in uspelo nam bo vse, kar smo si postavili kot naloge.

Torej ne sme biti vrloglavice zaradi uspehov, temveč se moramo še močneje lotiti dela. Izpolnjevanja nalog, ki stoje pred nami, in mi bomo ne le samo izvršili petletni plan, temveč dokončno postavili močne temelje naši socialistični domovini. (Odobravanje in vzkljanje petletnemu planu ter novi Jugoslaviji).

Tovariši in tovarišice! Če danes prehodite našo državo od Bitolja do Maribora, boste videli, da je vsa naša država vzdolž in počez veličastno gradbišče. Videli boste, da danes na vsakem gradbišču mlado in staro dela z ožarjenimi lici, prostovoljno in z velikim navdušenjem. In zakaj? Ker se zavedajo, da delajo zase ter za nikogar drugega.

Izpolniti moramo še precej velikih nalog. Tisto, kar je bilo doslej zgrajeno in o čemer lahko vsak dan berete v tisku ter gledate s svojimi očmi, neposredno ali na fotografijah, kaže, kaj so bili naši narodi sposobni ustvariti iz nič. In kaj bodo naši narodi sposobni napraviti tedaj, ko bodo imeli dovolj industrije, dovolj električnih central. To nam odkriva, do kakšnega obsega se bo razvilo bogastvo naše države, ki ga imamo v vsej Jugoslaviji, v vseh naših republikah še neizmerno neodkritega, ko bo postalo pristopno, ko ga bodo lahko ljudske množice, delovni ljudje naše države v polnem obsegu izkoristili. Naša socialistična država in posebej ljudska republika Makedonija ima velikanski bogastva, ki jih je treba samo spraviti na površje, da jih bo moglo ljudstvo samo izkoristiti. Naša socialistična država ima vse možnosti, da postane ena najnaprednejših, industrijsko najbolj razvitih in relativno najbogatijša država v Evropi.

Vedno moramo imeti pred očmi, da je zgraditev naše države sedaj in v prihodnosti glavna naloga vseh naših državljanov, ter pojdemo pogumno naprej ne glede na to, kaj kdo govori in kako nas klevetajo. Ne ciziramo se na nikogar, ampak se odločno lotimo dela in končni uspeh, popolna zgraditev socializma v naši državi, ne bo izostal. (Dolgotrajno odobravanje ter piskanje).

Naj živi ljudska republika Makedonija!

Naj živi Federativna ljudska republika Jugoslavija!

Na praznik republike 29. novembra t.l. začne obratovati del tovarne v Strnišču

Kam bo treba iti v frontno brigado...? Je stalno ponavljajoče se vprašanje pri članih Osvobodilne fronte, ki imajo možnost vsaj začasnega sodelovanja v industrijski frontni brigadi.

Na to vprašanje bi bilo mnogo odgovorov, saj je na področju Slovenije veliko število obratov, ki potrebujejo novo delovno silo. Ker pa je v sredini ptujskega polja v gradnji največji objekt naše države, tovarna aluminija v Strnišču, imamo kratek odgovor: V Strnišču zbira Osvobodilna fronta v brigade ljudi, ki bodo pomagali, da bo 29. november zgodovinski dan v začetku delnega obratovanja tovarne. Najsvečanejši dan v ptujskem okraju bo na dan začetka polnega obratovanja.

Mnogo dela bo še opravljeno, da bo v tovarno skoncentrirana ogromna količina električnega toka, ki je potreben za proizvodnjo aluminija. Hidrocentrala na Mariborskem otoku bo gonilna žila dovodnica, ki ji bo pomagal tudi prvotni iz velenjskega bazena zraven hidrocentral na Dravi v Vučenici, pri Vuhredu in Ožboltu, Dravogradu in Fali.

Mnogo delovnih moči bo še po-

trebnih na Strnišču, dokler bodo naprave za pridobivanje glinice iz boksita in naprave za pridobivanje aluminija iz glinice služile svojemu namenu, predno bo vrsta velikanskih zgrajenih objektov napolnjena s stroji. Manjši objekti, ki se gradijo zraven večjih, večinoma končanih, bodo še potrebovali pomoč članov frontnih brigad zraven pomoči raznih čerjavov, ki se ne utrujajo, čeravno so z delom popolnoma obremenjeni.

Člani brigade, ki že delajo v tem novem aluminijem labirintu in novem življenjskem mravljišču s stanovanjskimi bloki v sredini, dnevno vidijo, kaj ustvarja znanje, volja in odločnost delovnih ljudi, ko nastajajo iz grmad materiala edinstvene zgradbe.

29. novembra t. l. bodo najborbenejši delavci tovarne aluminija v Strnišču na velikem tovarniškem dimniku na vse strani zamahnili z zastavo socialistične Jugoslavije in vzkljkali delovnemu ljudstvu vsega sveta: Praznik republike je praznik naše zmage nad slabostmi, ki so jim podlegli podpisniki resolucije Informbiroja in praznik zmage resnične graditve socializma. B. V.

Razvoj kmetijsko obdelovalnih zadrug bo toliko hitrejši, kolikor uspešnejša bo borba proti oviram

V svrhu pridobitve čim točnejšega pregleda stanja v kmetijsko-obdelovalnih zadrugah in ekonomijah se je vršila dne 30. julija t. l. na Okrajni zvezi kmetijskih zadrug v Ptuj konferenca predsednikov KOZ in upravnikov ekonomij v okraju. Konferenca sta se udeležila tudi predstavnik CK KPS tov. Jakopič in predstavnik Obk KPS Maribor, tov. Ajdišek Pavla. Prisotna sta bila tudi org. sekretar OK KPS Ptuj tov. Mavšar ter predsednik OKZK tov. Belšak.

Konferenca je otvoril sekretar OKZK tov. Kranjc, naka je tov. Belšak v kratkem nakazal ovire, na katere zadevajo zadruge pri svojem delu v gospodarskem in političnem pogledu. Funkcionarji zadrug morajo budno zasledovati vse za drugam škodljive pojave, ki jih opažajo ter onemogočiti vse zlonamerne vplive izven zadrug. Utrditi morajo zavest zadrugnikov. V gospodarskem pogledu naj izrabijo izkušnje starejših zadrug. V svojih poročilih naj nakažejo probleme kapitalne izgradnje, prehrane in ostalih

vprašanj ter nakažejo pomoč, ki jim jo je nudila OKZK po svojih instrukcijah v strokovnem pogledu.

Predsedniki zadrug so nato poročali o stanju v zadrugah ter ugotovili, da velikokrat zadevajo pri upravnih in gospodarskih ustanovah ter pri poedincih z odgovorno funkcijo na nerazumevanje ter včasih na očitno nasprotovanje.

Ko so obširno razpravljali še o notranjih problemih zadrug, so sprejeli sledeče sklepe:

1. V kolikor niso ohišnice pravilno razdeljene, jih bodo ponovno razdelili po novih vzornih pravilih.

2. Izločili bodo iz KOZ vse tiste, ki so podpisali pristopne izjave, njih žene pa ne. Zemlja vseh ostane v KOZ.

3. Pripravili bodo les za kapitalno izgradnjo za odvoz na žago.

4. Pregledali bodo kontrahažne pogodbe in jih razdelili.

5. Plane spomladanske setve bodo sprejeli na sestanku vseh zadrugnikov

Fronta je tam, kjer se gradi Ptujaska frontna brigada izpolnjuje v Strnišču gradbene naloge

Od 11. julija t. l. dalje izpolnjujejo člani ptujske frontne brigade obvezo enomesečne delovne pomoči v Strnišču pri graditvi temeljev za pet novih delavsko-nameštenskih stanovanjskih blokov.

Julijsko vročino je preizkusila na svojih plečih večina brigadirjev te brigade, obrtnikov — članov in članic OF, ki pripravljajo teren za betoniranje temeljev in kleti v Strnišču. Mnogi moški so se razkomodili. Delajo v kratkih hlačah, brez srajc in bosih. Dekleta in žene so lahko oblečene. Nikdo se ne ozira na žejo. Večina se izogiba pitju vode, ko zmanjka črne kave. Okoli stavbišča je posekano visoko drevje, zato ni sence. Sicer pa brigadirji (tak mnogo ne dajo na vse te zunanje vplive, ker se zavedajo, da se bodo po akciji vrnili na svoja delovna mesta, v obrate in na domove, kjer včasih pogrešajo pripekanje sonca.

Okrog stavbišča je nešteto vidnih znakov opravljenega dela. Ogromni kupi gramoz, mivke, zidne opeke in opažnega materiala so že pripravljene za zidavo. Prejšnja mirna gozdna površina se je spremenila v delovno mravljišče, kjer ustvarjajo mlajši in odrasli člani OF skupno s stalnimi delavci in delavkami podjetja »Gradisa« moderna udobna stanovanja, v katerih bodo preživljali čas oddiha in počitka ter veselja in lepega družinskega življenja nešteti delavci in nameštenci največje tovarne v državi — Tovarne aluminija v Strnišču.

Avtomobili in voznički prevažajo tisočtonske tovore materiala. Večernikova Marija iz Apač je zvozila s kobilama Zoro in Doro že mnogo tega materiala. Enako Turkov in Rajhov Jože iz Apač. Vsi že vozijo pri »Gradisu« nad tri leta les, opeko, gramoz in drugo, kar je pač treba spraviti v bližino stavbišča, da gre delo graditve hitreje od rok.

Kdor bi šel s komandantom brigade, Jurkom Simoničem, ali s katerim od komandirjev čet od stavbišča do stavbišča in bi se za trenutek ustavil pri delovni četi na bloku 2, bi mu člani brigade Franc Vidovič, Niko Vukotič, Alojz Matjašič in Anton Pinter iz Ptuja z veseljem pokazali, kako lepo se vidijo vodne naplavine na stenah velike in prostorne kleti, ki so jo izkopalni skupno z ostalimi brigadirji iz čete, in močne temelje, ki so jih zbetonirali, ko so jim tesarji Ivan Goričan iz Boroveev, Ignac Slavič iz Sp. Velovlaka, Janez Tili iz Kicarja in Franc Vnuk iz Pobrežja pripravili potrebne opaže za betoniranje. Med 6 in 14. uro se je dnevno vršila borba za dosego in prekoračenje norm. Vsa ta žilavost je razvidna iz diagrama na objavnih deskah, kjer je razviden vzpon norm med 90 in 110 ter več odstotki.

Pri kopanju kleti na bloku 5a zaposleni brigadirji in brigadirke so pridno delali. Brigadirka Katica Gjurič, ki je sicer članica šiviljske zadruge v Ptuj, je pridno kopala trdo zbito prodnato zemljo in vozila samokolnico. Ivana Zupanič iz Gerčeje vasi ji je hitela nakladati. Ivan Sirec, čevljar iz Sp. Brega, ni mogel prikriti ogorčenja nad poedincih obeh spolov iz Ptuja, ki se še doslej niso potrudili prijati za kramp, lopato in samokolnico ter žrtvovati vsaj nekaj dni prostovoljnega dela za čimprejšnjo ustvaritev primernih stanovanjskih in življenjskih pogojev delavcev in nameštencev. Čevljar Ivan Španring iz Ptuja je vlagal dnevno vse svoje sile za dosego zavidnih uspehov. S pomočjo Angele Horvat iz Markovcev in Rozike

in jih dostavili do 9. avgusta t. l. na OKZK.

Konferenci je dal zaključno besedo tov. Jakopič iz CK KPS ter poudaril, da je treba vso pozornost posvetiti gospodarski in politični utrditvi zadrug, katerim je poverjena velika naloga sprostitve delovne sile, ki bo odšla v industrijo. Da zadrugniki ne bi nasedali raznim lažem, parolam in klevetam, ki škodujejo utrjenosti zadrug, jih naj funkcionarji dnevno obveščajo o političnih dogodkih doma in po svetu.

Konferenca, ki je s svojim delom za utrditev in napredek zadrug dokazala svojo nujnost, je bila s tem zaključena. Kn.

Juhner iz Zabovcev je izvozil iz kietne jame dnevno 14—15 kubikov zemlje. Čevljar Leopold Tušek ga kljub močnemu prizadevanju pri uspehu ni mogel prekositi. Štefka Zorečeva iz Brega je izmenično vozila in nakladala. Član čevljarske zadruge Ivan Brumen je sicer slaboten, vendar v kolektivu ni zaostajal za ostalimi brigadirji iz čete.

Za betoniranje formirana I. skupina, ki jo tvorijo Karl Feltner, Jakob Horvat, Alojz Stumberger, Ivan Voda, Franc Rojko, Milena Zamuda, Ivan Sagadin, Marjan Stumberger, Anton Jurgec in Franc Murko, je ustvarjala dnevno 25—26 kub. metrov betonskih temeljev zgradbe, ki bo stoletni spomenik marljivosti in požrtvovalnosti njenih graditeljev. Strojnik Karl Serdinšek iz Rodnega vrha je zmešal za uporabo dnevno do 35 kub. metrov cementne zmesi.

Med časom, ko je večji del brigade kopal kleti, so brigadirji Milena Zamuda, Angela Zupanič, Karl Metličar, Anton Vindiš, Franc Štebih in drugi dovažali zidno in strešno opeko iz Ptujске opekarnice in Pragerskega.

Dela na 6. bloku so izvrševali večinoma mladinci iz Pletarske zadruge in Okrajnega magazina iz Ptuja skupno s stalnimi delavci »Gradisa«. Prehodna zastavica jim je bila večkrat le za kratek čas vzela. Vedno znova so si jo priborili nazaj. Stalni delavci Jože Pukšič iz Sel, Janez Pernek iz Dežna in Selinšek Franc iz Ptujске gore so se osebno prepričali, kaj pomeni v današnjem tempu graditve pomoč frontne brigade. Komandir Franc Cetl iz Pletarne v Ptuj je ponosen na uspehe marljivih brigadirjev in celotnega kolektiva.

Obed vseh čet je bil hitro končan. Naenkrat so bili brigadirji zbrani okrog voza z lonci hrane, ki sta jo delili prijazni kuharici Justina Cafuta iz Strajne Fanika Geč iz Pobrežja K polnim porcijam juhe so posedli brigadirji v senco pri nedovršenem bloku na opeko, zemljo in les. Za juho so dobili še kumarčino omako, narezan krompir in izdatni goveji zrezek. Takoj po obedu so zdrveli nazaj na gradbišče in delali do 14. ure.

Otipljivi delovni uspehi so prikazani v pisarni s številkami, s katerimi imata čez glavo opravka Štefka Krajnc, trg. tečajnica iz Markovc in

Marica Podhostnik, trg. tečajnica iz Polensaka. Na mizi leži gradbeni dnevnik z dnevnikom opravljenega dela, ki ga je nekaj dni vodil student tehnike iz Beograda, Milenko Tomič. Akordni list, zbiralne pole, mezdne pole, dnevno poročilo o osebnih itd. zajemajo podatke, ki so potrebni v socialistični graditvi. Spravljanje raznovrstnih podatkov v skladnost v odgovornih kolonah, zahteva enako ljubezen in požrtvovalnost kot kopanje temeljev in betoniranje.

Eden od 32 listov z dnevnim obračunom norm nosi sledeče podatke: 22. 7. 1949

Izkop temeljev: 142 ur, povprečna norma 3,76, 36,98 kub. metrov, 107%.

Betoniranje: 43,01 kv. metrov, 128%.

Široki odkop: 11,00 kub. metrov, 124%.

Po pregledu vseh listov je razvidno, da je brigada izpolnjevala svoje naloge in jih tudi presejala.

Po zaključku delovnega časa so odhajali ptujski obrtniki domov, ostali brigadirji obeh spolov pa so odšli v kolonijo, kjer so imeli do 5. ure prosto, nakar je bil zbor, ki mu dnevno sledijo predavanja predavateljev iz tovarne in iz Ptuja. Ob 8. uri je večerja. Od 8. do 9. ure je v brigadi petje, fizkultura ali celo ples ali kaka kulturna prireditev. Pred kratkim je prišla v brigado na obisk godba na pihala iz Ptuja, ki je spravila vse delavstvo Gradisovega kolektiva in brigadirje ptujske brigade v dobro razpoloženje in ples.

V zidanih barakah prenočujejo brigadirke, v lesenih pa moški. Za red in snago v barakah skrbijo brigadirji sami pod nadzorstvom dežurnih.

S tem je v kratkem podana in z imeni skromnih in delovnih ljudi prepletana slika življenja in dela frontne brigade v Strnišču.

Tako dela in živi na področju nove Jugoslavije na stotisoče članov OF, ki od sedanjega časa več ne zahtevajo kot to, kar sami ustvarjajo, da bi to uživali in branili ter predali v čuvanje svojim sinovom, ki bodo znali ceniti, kar so zgradili marljivi državljani FLRJ pod vodstvom KPJ s tov. Titom na čelu.

Po zaključku akcije namerava oditi brigada na dvodnevni izlet v Opatico. V. J.

Obrtniki iz Ormoža in okolice so odšli na pomoč ormoški opekarni

Izpolnitev planskih nalog je bila v ormoški opekarni ogrožena zaradi pomanjkanja delovne sile. Uprava opekarnice in poverjeništvu za lokalno gospodarstvo sta iskala pot, kako bi rešila vprašanje izpolnitve plana. Odločila sta se, poklicati okoliške obrtnike na pomoč. Na sestanku, ki se je vršil dne 29. julija t. l., so se obrtniki iz Ormoža navdušeno prijavili v delovno brigado in sestavili posado tako, da delo poteka sedaj v opekarni v dveh izmenah in je zagotovljena izpolnitev plana.

Sestanek, na katerem so se ormoški obrtniki odločili za prostovoljno delo v opekarni, je bil nadvse zanimiv. Ko je bila stvar obrtnikom razložena in prikazana nujna potreba njihovega sodelovanja, niso nič več pomišljali. Prvi se je javil Zadravec, mlinar iz Ormoža, za njim pa so prijave kar deževale, da jih je Trop komaj utegnil vpisovati.

Obrtniki, ki se jih je 75 javilo za prostovoljno delo, bodo delali v treh izmenah tako, da bo prva skupina, ki šteje 25 ljudi, delala en teden, nato druga en teden in še tretja. Tako bo prišla na vrsto vsaka skupina po trikrat. V prvi skupini, ki že dela, sodeluje namesto 25 prijavljenih, kar 27 tovarišev iz Ormoža, druga bo skupina iz Središča, tretja pa iz Velike Nedelje in okolice.

V skupini, ki dela v prvi izmeni, se je posebno izkazala podskupina pri prevažanju opeke, ki jo sestavljajo: Hajdenkumer, Balantič, Potočnik, Stropnik in Vavpotič. Druga podskupina starejših obrtnikov: Bel-

šak, Žiger, Meško in Kovačič je delala pri nakladanju opeke na avto, ki jo prevažajo na žel. postajo. Vsi pa so sklenili, da bodo izpolnili plan pred postavljenim datumom.

Vzgledu obrtnikov-privatnikov iz Ormoža in okolice do sedaj še niso sledili obrtniki trgovske in obrtne stroke državnega in združnega sektorja, ki bi v tej akciji tudi lahko sodelovali. Trenutno v trgovinah in delavnicah ni tako nujnega dela, da bi jih delovna pomoč v opekarni mogla pri tem ovirati. Treba je pač samo dobre volje.

S prostovoljnim delom v opekarni dokazujejo obrtniki iz Ormoža in okolice, da so znali slediti ptujskim obrtnikom, katerih delovna brigada dosega na Strnišču lepe uspehe in dnevno visoko presega norme. Brigadirji sledijo vsem delovnim ljudem naše države, ki vlagajo vse svoje sile v čimprejšnjo izgraditev materialnih pogojev za ureditev lepšega življenja, kot so ga imeli kdaj koli v svoji preteklosti.

H. Š.

Zasebna stvar vsakega posameznika je njegovo politično prepričanje, njegova strankarska pripadnost, njegov pogled na svet, njegova verska in konfesionalna pripadnost. Zato Fronta tudi ne ovira normalnega organizacijskega življenja strank, ki so v njenem sestavu. To pa, kar zahteva Fronta od vseh, je skupna volja, da se te naloge rešijo.

Iz nalog OF

II. ptujška MDB se je vrnila z Avtoceste

Pred dvema mesecema se je formirala II. ptujška mladinska delovna brigada, ki so jo sestavljali mladinci iz okraja Murska Sobota, Ljutomer, Dolnja Lendava; največ pa jih je dal ptujski okraj. Saj se je na Avtocesto prijavil celoten predvojaški center Ormož.

Takoj po prihodu brigade na delovno mesto v Novso se je pokazalo, da so nekateri mladinci predvojaškega centra Ormož bili s saboterskimi nameni v brigado. Že takoj izpogleda se je pokazalo njihovo razbijaško delo v brigadi. Od ljudi, kakor so Jaušovec Avgust, Kovačič Bojan, Havlas Mirko in še nekaj drugih, ne bi tega nikdar pričakovali. Imenovani so se sicer kazali prej dobre mladince, toda ko je bilo treba pristopiti k delu, ko bi se morale tudi njihove mišice napeti v borbi za dosego norme, takrat je bruhnila na dan njihova nepriljubljenost do izpolnjevanja obveznosti, ki jo postavljajo pred nas petletni plan, naša Partija in naš tovariš Tito. Strah jih je postalo žuljavni rok in dvomesečnega dela, tega, česar se milijoni naših ljudi ne bojijo. Najbolj zaostali hlapci nekje na robu okraja tega ne bi naredili, kar so naredili mladinci, ki so imeli dovolj prilike, da se temeljito seznanijo z vsemi gospodarskimi nalozami, ki so pred nami. Posledica njihovega razkrojevalnega dela se je kmalu pokazala. Že po nekaj dneh bivanja v brigadi so ustvarili med brigadirji nezadovoljstvo, dokler jih niso nekaj pridobili, s katerimi so potem tudi strahotno dezertirali iz brigade. S tem so dokazali, da sploh niso vredni, da bi sodelovali pri izgradnji socializma. Zaslužili so samo,

da jih vsi pošteni mladinci sedaj zasmehujejo za njihovo protiljudsko in razkrojevalno delo.

Po odhodu razbijačev je brigada zaživela pravo življenje

Nemir, ki so ga povzročili med brigadirji zgoraj navedeni dezertirji, se je po njihovem odhodu poleg. Redna politična predavanja in sploh dobro politično delo z brigadirji je stajalo iz dneva v dan izboljševalo. Normo, ki so jo izpogleda komaj dosegali, so kmalu začeli presežati. Kmalu si je priborila brigada naslov »udarna«. Ob razglasitvi za »udarno« se je delovni elan pri mladini še povečal. »Hočemo postati trikrat udarni,« se je ob tej priliki glasila obezveza brigade. Še z večjo vnetostjo se zarile lopate v zemljo, samokolnice so se še pogostejše srečavale.

Med tem časom je brigada zaživela kulturno-prosvetno življenje. Po končanem delu so imeli kulturne prireditve izven brigade, pa tudi v brigadi. Obiskali so tudi deset kulturnih prireditev in večje število kino-predstav. Včasih pa, ko je brigada dosegla posebno dobre rezultate, so priredili taborni ogenj, okrog katerega se je zbrala vsa brigada. Pozno v noč se je razlegala vesela pesem po taborišču. Ob zvokih harmonike so se lahko zavrteli, tako, da jim tudi zdravega razvedrila ni manjkalo. Poleg tega je bilo zelo dobro razvito ideološko-politično delo; saj so imeli 15 političnih in 5 strokovnih predavanj. S pomočjo dnevnega časopisa so se redno seznanjali s političnimi in gospodarskimi novicami med štirimi namestniki

zunanjih ministrov v vprašanju Slovenske Koroške, poslali protestno resolucijo namestnikom zunanjih ministrov, v kateri so navedli, da se jugoslovanska mladina nikoli ne bo odpovedala pravicam do Slovenske Koroške, katere nam kraji SZ, ki bi morala biti zaščitnica malih narodov.

Svoj prosti čas so znali brigadirji izkoristiti poleg razvedrila še za učenje cirilice. Skrbno so pazili tudi na higieno v taborišču. Hrano so imeli dobro.

Čas odhoda brigade se je naglo bližal. Brigadirjem je bilo težko ob misli, da bodo morali kmalu narazen; saj so se dobro razumeli. Bili so že trikrat udarna in enkrat pohvaljena brigada, tako da so svojo obezvezo, ki so si jo zadali ob prvi razglasitvi, izpolnili in tudi presežili.

Z ostalimi brigadami so bili ves čas v najlepših odnosih ter s tem utrjevali bratstvo in enotnost naših narodov.

Polna veselja in prešernega smeja se je v torek zjutraj vračala brigada v Ptuj. Ljudje so se ustavljali na ulicah ob veselem napevu:

Grem na Avtostrado, grem na Avtostrado, grem na Avtostrado v delovno brigado....

Delovni uspehi II. ptujške mladinske delovne brigade so ponovni odgovor in formirajo gonji, obenem pa dokaz, da bo mladina v nadaljnji gospodarski borbi še odločneje sodelovala.

G. M.

Ogled zadružnega premoženja in življenja v Ljutomerskem okraju

Člani Osvobodilne fronte iz Grajene smo priredili dne 24. julija izlet v spodnje Slovenske gorice. Ogledali smo si vinogradniško obdelovalno zadružno Zeleno dver in državno posestvo Jeruzalem. Vseh nas je bilo 30. Poleg večjih kmetov, kot je Kolarč Franc in Ivana, Čeh Elizabeta in drugi, so bili zastopani: organizacija AFŽ s predsednico, LMS, Kmetiška obdelovalna zadruha, delavci, mal: kmetje, učiteljstvo ter KLO po predsedniku in tajniku.

Predhodno obveščeni o našem prihodu, so nas zadružniki lepo sprejeli. Ogledali smo si zadružne vinograde, prostore ter Dom igre in dela Zadruha ima 384 ha vzorno obdelanih vinogradov, ki so jih štirikrat skropili ter pričeli kopati tretjo kop. Kaže se lep prihodek. Dom igre in dela ima vzorno urejene prostore, kjer se otroci zadružnikov v času zaposlitve

staršev dobro počutijo in imajo primeren vzgojo.

Tajnik zadruge nas je na naša vprašanja seznanil z načinom dela v zadruzi, z obilnicami, normami ter o vsem zadružnem življenju. Ogledali smo si tudi hiše zadružnikov in videli povsod red in snago in novo življenje. Nekdaj raztrgani in lačni otroci vinarjev se danes rdečih lic in dostojno oblečeni. V razgovoru z zadružniki je opaziti, da v njih ni več tiste hlapčevske ponižnosti. Nekdaj zatirani vinarji, ki so bili oropani vsakega kulturnega življenja, so postali novi ljudje. Socializem je prodrl v njihov kraj ter ustvaril nov red. novega človeka in boljše življenje.

Silkovita pokrajina Ljutomerskih goric nam je v socializmu preobrazena dala nove vzpodbude k še aktivnejšemu delu za pospešitev socialističnega razvoja tudi v ptujškem okraju. Janja.

V Ptujju bo odprta antivenerična postaja

Frontalna borba proti zaostalosti v ptujškem okraju ne mora mimo vprašanja spolnih bolezni.

Dne 20. julija t. l. je predaval vsem zdravnikom v okraju šef kužbovenerične oddelka Splošne bolnišnice v Mariboru dr. Perli Eman o problemu spolnih bolezni pri nas, glede katerih so ugotovljena sledeča dejstva:

»Spolne bolezni so precej razširjene. Napori oblasti za preprečevanje širjenja te bolezni in zdravljenje že okuženih ne dosegajo potrebnih uspehov. To pa zlasti zato, ker sta ljudem otopena vest in odgovornost za zločin, ki ga povzročajo sleherni dan, ko namreč spolno bojni brezvestno sejejo vsepovsod svojo bolezen. To je znak pomanjkljive zdravstvene kulture na sploh, naglasiti pa moramo tudi dejstvo, da pri nas niti še nismo začeli s spolno prosveto. Ljudstvo je v spolnih vprašanjih nepoučeno, nevedno, zlasti mladina, ki zaradi nepoučenosti in nevednosti drvi v pogubo. Dandanes bolehalo za spolnimi boleznimi predvsem mladostniki in celo mlajši. Kolikor nam naraščajo ni ugodna vojna, nam ga uničujejo spolne bolezni, tako, da bo čez kakih 25 do 30 let primanjkljaj našega prirastka zelo občuten. Ta dejstva niso svetohilsko moraliziranje ali pa pretirana črnoglednost, temveč na žalost gola resnica. Naloga naše nove, napredne FLR je, da zlasti v ledino spolnega barbarstva zorje globoko brazdo, da nam s časom vslane nov rod, ves prorejen in prosvetljen. Če bomo brezbrizni, nas utegne namreč neumljeno pokostiti spolna

kuga v verni družbi s pijančevanjem in umiranjem dojenčkov in malih otrok.

Zato vsi v boj zoper to ljudsko sramoto, da jo zbrisemo s telesa našega naroda in da končno zavladajo med nami resnično zdrav dah v zdravem telesu! Spolne bolezni so ljudsko zlo. Zlasti se širijo po večjih ljudskih nesrečah, kakor so vojne, neurejene razmere itd. torej vselej, kadar se v večjem obsegu premikajo ljudske množice in ni možnosti za zdravstveno nadzorstvo niti ne za kako načrtno in urejeno zdravljenje.

Tudi po minuli vojni opažamo znaten porast spolnih bolezni bodisi po mestih kakor na podeželju, kar je čisto razumljivo, saj je vsepovsod divjala fronta in so z njo še vstric tudi spolne bolezni.

Spolna bolezen kot ljudska kuga znatno vpliva na kakovost potomstva, dostikrat ga pa sploh onemogoča, ko pri ljudeh povzroča jalovost.

V naših krajih je zlasti razširjena kapavica, nekoliko manj sifilis.

Da bo mogoče v ptujškem okraju izpodkopati tej vrsti bolezni tla, je bila na predavanju 20. julija resno obravnavana potreba po otvoritvi antivenerične postaje v Ptujju, ki bo zajela vse spolne bolezni na ptujškem področju.

Skrbiti bolniki in bolnice bodo morali končno obračunati s svojo neodločnostjo in se podrediti borbi proti tej bolezni.

Ob isti priliki je bil sprejet sklep o bližnji ustanovitvi podružnice slovenskega zdravniškega društva v Ptujju. Sz.

Vidovič Karl in Hojski Štefan bosta svojo nadutost drago plačala

Prednost vključevanja ljudi iz Haloz v delovni proces se odraža med drugim v pojavu, da beleži po osvoboditvi Okrajno sodišče v Ptujju vedno manj primerov zahrbtnega in fizičnega obračunavanja med ljudmi v domačem kraju, ker je večina teh spoznala, da je nasilje posledice znak slabosti in zaostalosti in da se ga najraje poslužujejo slabšči, ki ne zaupajo svoji duševni, ampak fizični moči.

Pernek pa je dobil poškodbe na desnem podlaktu na levem kolku.

Zaradi tega kaznivega dejanja bo Karl Vidovič dva meseca, Štefan Hojski pa šest mesecev brez prostosti. Poleg tega pa bosta morala plačati stroške sodnega postopka in poškodovancema odškodnino v skupnem znesku 5596 din tokom enega meseca po pravomočnosti sodbe. Večji znesek 4336 din bo plačal obsojeni Štefan Hojski Janezu Vindišu.

Vidovič Karl iz Repišča št. 13 in Hojski Štefan iz Repišča št. 23, se še nista zavedla, da je socialistična država notranje urejena država, ki ne trpi samopašnosti poincev, niti njihovih zahrbtnosti in fizičnih obračunavanj. Ljudstvo ima na razpolago organe oblasti, s katerih pomočjo je mogoče urediti vprašanja, ki so doma včasih nerešljiva.

Med tem, ko se večina delovnih ljudi bori za dva življenjskega standarda celotne družbe in svojih družin, bosta Karl Vidovič in Štefan Hojski na lastno škodo in na škodo njihovih žena in nedolžnih otrok porabila lepe zneske za poravnavo škode. Slednje ima edini izvor v njihovi nadutosti. Ta jima ni dala miru, dokler se ne bosta končno znešla za določeno dobo med sovrstniki, ki so izločeni iz svobodnega življenja in oddani v kazenski zavod, kjer bosta imela Vidovič in Hojski dovolj časa razmišljati o tem, da si naduti ljudje ne morejo privoščiti nikakih privilegijev, najmanj pa tega, da bi ogražili svobodno gibanje in življenje delovnih ljudi. Ps.

Obračun na nočni napad 21. 4. 1949 s sekuro na Jožeta Perneka in Ivana Vindiša ter za obema povzročene poškodbe sta dajala pred Okrajnim sodiščem v Ptujju julija t. l. Izgovarjala sta se na silobran, ki ga pa nista mogla dokazati. Ivanu Vindišu je bila ob napadu zlomljena desna lopatica, Jožef

Prireditve za TMO, ki bodo prišle v poštev, so:

Prvi dan: Otvoritev TMO — svečana akademija v Ptujju, kjer sodelujejo člani mestnega gledališča (predvsem žene) z recitacijami, gimnazijski pevski zbor, fizkultura, Did v Ptujju.

Drugi dan: Enournna predavanja na vseh šolah o TMO (dopoldan); enournna predavanja v vseh sindikalnih podružnicah (pop.) o TMO.

Tretji dan: Prireditve otroške igre »Snežuljčica« ali »Jurček« v mestnem gledališču v Ptujju. Počastitev mater s cveticami in častnimi sedeži v gledališču.

Četrty dan: Zdravstveno posveto vanje v Ptujju in zdravstvena in vzgojna predavanja po terenu, predvsem v vseh večjih centrih.

V DID-u v Ptujju in Ormožu počastitev mater (pop.)

Petek: Sestanki AFŽ po terenu, seje KSZS-ov, kjer se naj obravnava predvsem pomoč potrebnim materam in otrokom na dotičnem območju. Obiski partizanskih mater in otrok ter po možnosti obdaritev istih.

Tečaj učencev v gospodarstvu obutvene stroke v Ptujju je zaključen s pričakovanimi uspehi

Petek, 29. julija t. l. je bil zadnji dan bivanja 117 učencev v gospodarstvu obutvene stroke iz področja mariborske oblasti v Ptujju zaradi petletnega tečaja. V soboto so se tečajniki vrnili na svoje domove in na delovna mesta, kjer bodo ob pridobitvem teoretičnem znanju nadaljevali praktično delo v obutveni stroki, v prostem času pa se udeleževali v družbenih, gospodarskih in kulturnih dejavnostih.

V petek zvečer je bil v zadružnem domu na Bregu-Ptju svečani zaključek tečaja. Večina tečajev se je v Ptujju tako končala, vendar je bil ta zaključek čisto svojstven. Nad sto zdravih, slabotnih in močnejših skromnih mladincev iz vseh predelov Mariborske oblasti se je znašlo pred dejstvom ponovne zaposlitve kolektivnega življenja v tečaju, po opravljenih nalozah teoretične izpopolnitve in pred vrnitvijo v državne, zadružne in privatne delavnice obutvene stroke. Medsebojno so se tekom petih tednov spoznali in udomačili. Različno so začeli živeti in se tudi različno začeli strokovno usposabljanje. Različni mojstri, delavnice in metode učenja so bile čisto predmet pogovora. V tečaju so se naučili ločiti, kaj je normalno delo in kaj izkoriščanje, v čem se ločilo dobri mojstri od sebičnih itd. Sedaj bodo praktično opazovali in spremljali ta nasprotja ter skrbeli za to, da bodo sami pozneje taki mojstri, kakršni morajo biti mojstri v socialistični družbi.

Upravnik tečaja, Gorjup Franc, je v zaključnem govoru priznal tečajnikom, da so s svojim discipliniranim obnašanjem uspeli doseči več kot je predvideval učni program. Dokazali so, da so se rešili občutka manjvrednosti zaradi učenja v obutveni stroki. Zavedajo se, da v socialistični družbi ne more biti boljših in slabših poklicev ter šolanj in neobzraženih delavcev, saj so istemu ljudstvu potrebni izdelki iz usnja kot izdelki iz kovin in da delavci obutvene stroke služijo istemu ljudstvu kot delavci v tovarni aluminija, vojenih izdelkov, litostroja itd. Vsem delovnim ljudem je potrebna družbena razgledanost in strokovno-tehnična izobrazba. Neobzraženost bo ostala sčasoma samo lastnost ljudi, ki se nočejo potruditi, da bi z razumom merili in razumeli, kar s fizično močjo ustvarjajo. Ravno zato je bil odnos predavateljev do tečajnikov tako življenjski in tovariški, ker so hoteli predavatelji doseči splošno cilj: tečajnikom tako razširiti samo in strokovno duševno obzorje, da ne bodo v življenju samo izvrševalci naročil svojih predpostaviljenih, temveč dosegali zaščitniki vsestranskega družbeno-političnega razvoja.

Iz zahvalnega govora mladince-tečajnika je dila prisrčna hvaleščina mladince Komunistični partiji Jugoslavije s tovarišem Titom na čelu, ljudski oblasti in predavateljskemu zboru, da je bilo vloženo v skrb za dvig teoretične izpopolnitve tečajnikov toliko truda in požrtvovalnosti.

V imenu IO. OLO v Ptujju se je tečajnikom in predavateljskemu zboru zahvalil Vrbnjak Jože, poverjenik za delo pri IO. OLO v Ptujju, ki je v kratkem referatu nakazal važnost borbe za vključitev delovne sile v družbeni delovni proces, obenem pa za skrb ljudske oblasti za usposobitev nekvificiranih delavcev v kvalificirane.

Po svečanem govoru so zapeli državno himno, potem se je v zadružnih prostorih razlegalo navdušeno vzklikanje KPJ in ljudski oblasti ter pelje narodnih in partizanskih pesmi.

Četudi večina tečajnikov ni imela prilike, pred nastopom žene, dobe ali med pčno dobo obiskovati učne, so v tečaju doseženi uspehi dokaz, da je večina tečajnikov nadomestila prejšnje zamujeno šolanje.

Tečajniki Kolar Ferdo, Kiselak Geza, Prelec Štefan in Skrjanc Franc so odlič-

njaki, 16 je prav dobrih, 49 dobrih, 44 zadostnih, 10 nezadostnih, 1 popravni izpit.

Zaključni teoretični izpit je opravilo 26 tečajnikov: Koler Ferdo, Lešnik Štefan in Javornik Jože z odličnim uspehom, 7 s prav dobrim, 9 z dobrim in 7 z zadostnim uspehom.

Predavateljski zbor so tvorili 1 gimnazijski profesor, osnovnošolski in strokovni učitelji ter učitelji vpokojenci, kakor tudi predavatelj iz poverjeništev OLO. Tečajniki so bili obdarjeni s knjižnimi nagradami, sami pa so obdarili 13 predavateljev z umetniškimi, literarnimi in strokovnimi knjigami: Zbrana dela A. P. Čehova, Oskar Hudales: Sovjetska zveza, Aleksandrov G.; Mehanična operacija kod proizvodnje kože itd., ki bodo predavateljem novi viri gradiva za prihodnje tečaje in predavanja.

Med tečajem so tečajniki ustvarili močno mladinsko organizacijo. Predsednik LMS je bil Ciglar Jože iz Prekmurja, Lipič Franc pa komandant mladinske brigade. V prostem času so obiskovali v Ptujju kulturno-prosvetne prireditve, koncerte in muzeje, šli so pa tudi na delovno pomoč kmetijski za drugi v Rogoznici, kjer so v 535 delovnih urah pletli travo, okopavali koruzo in vrhov nasad ter dovažali steljo.

Skrb ministrstva za delo LRS za uspešno izvedbo tečaja je bila v veliko oporo in pomoč upravljavcem in predavateljem ter tečajnikom. Znatno po-

moč sta nudila tečaju tudi Vrbnjak Jože in Ciglariceva iz poverjeništa za delo pri OLO. Upravnik tečaja Gorjup Franc ni štedil niti časa niti korakov, dokler ni bilo doseženo, kar se je doseglo moralno in delo. Večina predavateljev je vložila del poštillkega časa v predavanja, saj je prišlo tedensko 6—28 ur na predavatelje. Predmeti predavanj so bili: matematika, zgodovina in zakonodaja, zemljepis, knjigovodstvo s kalkulacijo, fizika, kemija, strokovno risanje, strokovnanstvo, higiena z biologijo, organizacija, planiranje in norme.

V organizacijskem pogledu bo lake tečaje lažje izvajati, ko bo bivša mestna deška osnovna šola služila potrebam obrtniškega kadra, posebnost pa še, ko bo mogoče ptujskim menzam dokazati, da je čas petletke čas maksimalnih naporov in ko ne bo več treba z upravljavci menz barantati, ali te mogoče pri njih nahraniti tečajnike ali ne. Pri tem tečaju je izkazala razumevanje za tečaj Delavsko-narodna potrošniška zadruha v Ptujju, ki je pripravljala tečajnikom hrano v gostilni na Bregu-Ptju.

Vsi tečajniki so tekom tečaja spoznali resnost prizadevanja ljudske oblasti za dvigom novih kadrov in so se prepričali, da so tečajji osnovna pomoč sedanjim učencem, da se bodo rešili podedovane oblike učnih odnosov in prepričala svoje sovrstnike, da si brez teoretične izobrazbe ni mogoče misliti strokovne izpopolnitve. V. J.

Po resnih pripravah uspeh v „Tednu matere in otroka“ ne more izostati

Za »Teden matere in otroka« pod parolo »NAŠI OTROCI — NASH BODOCNOST« se vršijo priprave po vsej državi, četudi bo trajal šele od 27. sept. do 3. oktobra t. l.

V okviru teh priprav bo dana delovnemu ljudstvu prilika, da bo spoznalo potom vseh propagandnih sredstev, kako se v ptujškem okraju praktično odraža skrb ljudske oblasti za otroke brez staršev, za otroška zabavišča, zavetišča in otroške jasli, kako poteka zdravstveno-vzgojno delo med materami, kako občutijo matere izvajanje uredbe o zaščiti matere in otroka, posebno uredbo o zaščiti noseče žene, kako je rešeno vprašanje preskrbe otrok, skratka, ljudstvo bo spoznalo vse okoliščine, ki so materam in otrokom v pomoč in zaščito ter odkrilo vse pojave, ki so v nasprotju s skrbjo za mater in otroka.

»Teden matere in otroka« bo v ptujškem okraju izveden v okviru sledečega plana:

Okvirni plan dela

za organizacijo »Tedna matere in otroka«

1. Okrajni odbor za organizacijo »Tedna matere in otroka« šteje 25 članov.

2. Vsi člani so vključeni v 4 sekcije in to:

a) v propagandno sekcijo 6 članov, b) v tekmovalno sekcijo 4 člani, c) v prireditveno in razstavno sekcijo 12 članov, d) v finančno sekcijo 3 člani.

3. Predsedniki posameznih sekcij izdelajo skupno s člani svoje sekcije na podlagi okvirnih planov za organizacijo »Tedna matere in otroka«, ki jih predložijo: poverjeništvu za soc. skrbstvo, zdravstvo, prosveto, trgovino in preskrbo, poverjeništvu

za delo, AFŽ, RK in LMS, točen plan dela odbora za organizacijo »Tedna matere in otroka«, za organizacijo tedna samega in za čas tekmovanja in to za celoten okraj.

4. Posamezne sekcije bodo izvršile v času tekmovanja in v tednu samem naslednje naloge:

Propagandna sekcija:

Dopisi v časopise in to v okviru, ki ga je izdala MSS, odd. za skrbništvo, s svojih navodilih z dne 30. junija 1949. Skupno 9 člankov (tukaj niso zajeti članki, ki jih bodo objavljala ostala poverjeništa in množične organizacije).

Propaganda in obveščanje preko lokalnega časopisa in preko množičnih organizacij o prireditvah in predavanjih.

Skrb za pravočasno nabavo lepakov in njihova razdelitev po terenu.

Razstavna sekcija:

Organizira v TMO razstavo v Ptujju v 5 izloženih olinih.

Organizira preko OF razstave po terenu, predvsem v centrih.

Za teren eventuelno potujočo razstavo (v kolikor bodo na razpolago potrebna prevozna sredstva).

Pospesi delo na dečjih jaslih v Ptujju ter stopi tozadevno v stik z MLO in AFŽ organizacijo v Ptujju, tako da bodo dečje jasli otvorene in predane svojemu namenu v TMO.

Prireditvena sekcija:

Sestavi program prireditev in predavanj za TMO in za ves čas tekmovanja.

Kmetje ptujskih vasi - bodoči zadružniki

... Preje so s kravami in konji orali ...

... iz lesa hiše gradili in jih s slamo krili ...

... nazadnje butali in zidali ...

Sedaj se odločajo, da postanejo vsi zadružniki

V Središču je uspešno zaključen šoferski tečaj

V Središču je bil v začetku februarja t. l. ustanovljen v okviru Ljudske tehnike avto-moto krožek, v katerega se je takoj po ustanovitvi vpisalo nad 60 članov. Takoj po ustanovitvi so se pričele tudi priprave za šoferski tečaj, v katerega se je prijavilo 23 kandidatov in ki se je pričel že 15. marca. V tečaju so se kandidati v 72 učnih urah seznanili s konstrukcijo, delovanjem, hlajenjem, mazanjem, napajanjem bencinskega motorja za avto in motorno kolo. Spoznali so električno inštalacijo, kretni mehanizem, šasijo in material, iz katerega so delj avtomobila in motornega kolesa napravljeni, s prometnimi pravili ter najnujnejšim popravilom motorja in vozil. Imeli so tudi 6 političnih ur, ko so se seznanili s pomenom tehnike v naši ljudski državi ter z njenim dvigom v tehničnem pogledu. Tečaj so disciplinirano obiskovali in pazno sledili predavanjem.

Med tečajem sta jim bila dodeljena s strani Okrajnega odbora Ljudske tehnike avto in motorno kolo. To je tečajnike še bolj vzpodbudilo in še pazljiveje so se pripravljali za izpit. Zadnji del

tečaja je bil posvečen praktičnim vajam z vozili. Takrat so tečajniki že lahko deloma pokazali pridobljeno znanje.

24. julija je bil zaključni dan izpitov, ki so jih napravili: Haupt Anton, Podgorelec Franc, Rupčić Jože, Marčec Anton, Ivanuša Vinko, Pajek Herman, Tkalec Rudolf, Bedjanič Jože, Tomažič Vladko, Sala Franc, Znidarič Karl, Kanič Rudolf, Čavničar Franc, Lovrenčič Stanko in Lukman Janez.

Kako ugoden odmev je imel uspešno zaključek tečaja, je najbolj razvidno iz dejstva, da se je v nekaj dneh po zaključku prijavilo že zopet 23 kandidatov, ki bi se želeli izuriti v upravljanju z motornim vozilom. Ti bodo v kratkem začeli z novim tečajem. Tako se bo s časom usposobilo veliko število ljudi, upravljalci motorna vozila, kar bo s pridom služilo v kmetijstvu, industriji in obrambi domovine.

V nedeljo, 7. avgusta se bo ob 9. uri vršil v Domu ljudske prosvete v Središču občni zbor Avto-moto krožka Središča. Za člane je občni zbor obvezen, vsi ostali dobrodošli. Istočasno se bo vršil vpis novih članov.

Fizkultura

SD DRAVA : SD PROLETAREC (Zagorje) 1:1 (1:0)

V nadaljevanju kvalifikacijskih tekem za vstop v slovensko ligo je v nedeljo, 31. julija gostovalo v Ptujju nogometno moštvo SD Proletarca iz Zagorja.

Moštvu sta nastopila v sledečih postavah:

SD Drava: Širc I, Samec, Serdinšek, Kravina, Gažzer, Strehar, Hanzl, Berlič, Širc III, Repič, Stojkovič.

SD Proletarec: Skrobanja, Kokolj, Pavko, Rupnik, Dmrovšek, Ogrinc I, Prosnik I, Prosnik II, Ogrinc II, Lebenšek, Hauptman.

Tekma se je začela z napadi obeh moštev, toda že v prvi minuti je Drava, ki je bila v dobri postavi, uspelo z dobro kombiniranim prodorom po Sirecu zabiti prvi gol. Kljub neuspehu so v nadaljevanju gostje pričeli napadati in so pokazali izredno lepo kombinirano igro. Tudi vratar se je izkazal z uspešnimi intervencijami. Gledalci so navdušeni opazovali potek lepe igre obeh moštev. Vratar gostov je požrtvovalno branil več lepih strelav. Srednji napadalec domačinov večkrat v rešilni situaciji zaradi neodločnosti ni uspel povisati rezultata.

V drugem polčasu se je tekma nadaljevala z veliko ostrino ob rahli premoči Drave. V peti minuti srednjemu napadalcu zopet ni uspelo povisati rezultata, kljub temu, da je bil sam pred vrati gostov. Od časa do časa so tudi gostje prodri pred vrata Drave, ki jih je pa vratar hladnokrvno in uspešno varoval. V 29. minuti pa se je kljub temu iz »gužve« pred domačimi vrati izcimil gol, ki ga je dosegel Ogrinc s precej ostrim strelom. Do konca polčasa se postavljeni rezultat 1:1 ni več izpremenil.

V moštvo Drave je pokazal Strehar primer požrtvovalnega in borbenega igralca. Tudi vratar je pokazal svojo sposobnost.

Pri gostih sta se odlikovala Hauptman in Skrobanja.

Zanimivi tekmi je prisostvovalo okrog 1000 gledalcev.

V predtekmi sta se srečali pionirski moštvi Zvezničarja iz Maribora in Ptujja. Tekma se je končala z neodločenim rezultatom 1:1 (1:1).

Obe tekmi je sodil dobro tov. Ambröz iz Maribora.

V nedeljo 6. avgusta t. l. bo igral v Ptujju prvenstveno tekmo SD Miličnik iz Ljubljane proti SD Dravi.

Pipin

Dne 1. avgusta zvečer izgubljeno listino v ptujskem parku je proti nagradi oddal na naslov: Ptuj, Ljutomerska cesta 1.

DOPISI

S. V., Cirkulane, Zahvaljujemo se vam za prejet članek, ki ga pa nisimo objavili, ker je bil pred njim objavljen članek D. D. o pionirski počitniški koloniji na Vranskem.

Hvaležni vam bomo za kak novi članek iz Vašega kraja.

Pred mesnicami je ob sobotah zelo živahno

Medsebojna pomoč v vrstah delovnih ljudi je za vsakogar razumljiva stvar. Kljub temu pride med ženami pred trgovinami, ko čakajo v vrstah, predvsem pa ob sobotah pri čakanju na meso, vedno znova do kritike, zakaj prihajajo nekatere gospodinje ali celo otroci in tudi možje po meso z nakaznicami tudi za sosede ali celo za več družin. Pri tem celo zahtevajo, da bi moral priti vsakdo zase nakupovat.

Za nikogar ni krivično, če si ljudstvo med seboj pomaga, če se nudi v vsakem oziru pomoč materam dojenčkov, nosečim ženam, starcem in zaposlenim družinam pri nabavi živin in ostalih življenjskih potrebščin. Prav je, če gledajo delovni ljudje na to, da se ne bo nudila pomoč takim gospodinjam, ki bi sicer lahko same prišle po meso in se postavile v vrsto delavskih in nameščenskih žena vsaj za nabavo živin, če se že izmikajo priti v vrsto zaposlenih žena, kjer je treba pripogniti hrbtnico in prijeti za orodje in druga primerna dela. Takim malomeščanskim ostankom skromne in ponižne žene delavcev in nameščencev ne morejo biti na uslugo.

Pojav zaposlitve vedno večjega števila ljudi v državnem in združnem gospodarskem sektorju se močno odraža pred trgovinami in mesarijami. Ni čudno, če je bilo n. pr. v soboto ob 2. uri zjutraj pred mesnico Podgoršek na Bregu nad 21 moških in žena, ob tričetrt na 6. uro pa že 80, ki so čakali na meso, poleg tega pa ima vsakdo še druge nakaznice. Če dobi mesar meso v klavnici ali z leda šele ob 6. uri zjutraj, ni čudno, da mora zadnji čakati ure in ure, predno pride na vrsto. Večkrat niti enaindvajsetemu niti osemdesetemu na videz ni težko čakati, če se vsakdo postavi v red kakor pride, in zahteva discipliniranost tudi od zamudnikov, ki si radi pomagajo z vrivanjem med prve vrste ali s predajo nakaznic prvim.

Razumljivo je, da želi vsakdo soboto izrabiti poleg nabave živin tudi za druga dela, zaradi česar žrtvuje zgodnje jutranje ure. Nujno pa je potrebno, da bi bila razprodaja mesa tudi ob petkih ves dan in ob sobotah dopoldne. Tako n. pr. ne bi bilo treba iti Ivanu Cafuti iz Gruškova po meso v Ptuj že ob štirih. Liza Kenig in druge žene iz Podleh-

nika bi tudi lahko šle pozneje zdoma. Frančiška Dečman iz Turnišča s svojimi 51. leti težko vzdrži po več ur na nogah. Nejevoljna je, da turniška mesnica ne obratuje, zaradi česar morajo žene iz Vida, Tržca, Pobrežja, Draženc in od drugod v Ptuj po meso. Tudi žene delavcev iz Starš, Marjete, Zlatoličja, Slovenje in drugih vasi morajo zgodaj zdoma, če hočejo biti v vrsti vsaj 40. ali 50. in da se vrnejo domov do 10. ure dopoldne, poleg tega v t, da so že pred 6. uro pred mesnico.

Da bo v bodoče razdeljevanje mesa tudi na terenu, zlasti pozimi, ko je prihod iz oddaljenih krajev v Ptuj nemogoč, bo potrebno v korist ljudstva garantirane preskrbe podzveti vse potrebno, da bodo res dosegli, za kar imajo pogoje. S tem bo odpravljena marsikatera kritika in nerazpoloženje starejših ljudi, ki morajo i zoddaljenih krajev po pripadajoče količine mesa.

Ra.

Ne glede na razne glasove, ki so nam zlobno prerokovali, da bomo umrli od lakote, ki so govorili, da naše ljudstvo že umira od glada, bomo tudi v tem gospodarskem letu 1949-50 izboljšali življenjski raven naših ljudi; tisti pa, ki špekulirajo z lakoto naših ljudi, se bodo temeljito zmotili.

Tito.

Slovenija Avtopromet Maribor
Prometni odsek

Spremembe avtobusnega voznega reda

S 1. avgustom 1949 se spremeni voznik na redni avtobusni progi 110 Ptuj—Majšperk—Makole—Poljčane in na progi 104 Maribor—Ptuj—Sv. Tomaž pri

Ptuj—Majšperk—Makole—Poljčane

Km	I.	III.	štev. Postaja	II. IV.	
				Prihod	Odhod
—	12.10	13.02	1	Ptuj-Tyršev trg	7.55
21	4.05	13.15	8	Majšperk-tovarna	7.05
37	5.00	14.00	15	Poljčane-kolodvor	6.50 15.30

Opomba: V Poljčanah zveza z vlakom v smeri:

Maribor—Ljubljana	5.11	14.12
Ljubljana—Maribor	5.48	17.32
Poljčane—Slov. Konjice	5.45	14.17

Maribor—Sv. Tomaž pri Ormožu—Maribor

Km	I.	štev. Postaja	II.	
			Prihod	Odhod
—	4.50	1	Sv. Tomaž	17.05
22	5.55	8	Ptuj-Tyršev trg	16.00
	6.05			15.50
33	6.29	11	Vurberg	15.26
35	6.37	12	Sv. Barbara-odcep	15.18
37	6.47	13	Sv. Martin (Kostanjšek)	15.08
47	7.12	18	Pobrežje	14.40
50	7.20	19	Maribor-Glavni trg	14.35

Opomba: Ta proga je zopet vpostavljena s podaljškom od Ptujja do Maribora skozi Vurberg—Sv. Martin—Duplek—Maribor.

TEORIJE V ZADRUŽNI PRAKSI: Pravilno obdelovanje združne zemlje

Dipl. inž. Zorec Egon

Dobro uspevanje kulturnih rastlin je v glavnem odvisno od pravilne razdelitve padavin in sončne svetlobe tekom vegetacijske dobe, kakor tudi od splošnih toplotnih razmer in kakovosti zemlje. Na prve tri činitelje kmetovalcem ni mogoče svojevoljno uplvati, pač pa lahko deloma uveljavijo svojo voljo v prid izboljšanju in izkoriščanju zemlje z vsestranskim in umnim obdelovanjem. Z obdelovanjem hočemo napraviti zemeljske zaklade rastlinskih hranilnih snovi pristopne koreninam, da jih one lažje vsrkajo, pripraviti rastlinam ugodna tla in izboljšati tekom vegetacijske dobe nastalo neugodno stanje zemlje. Za dosego zaželenega cilja je treba delovanje združnikov vskladiti v delovanjem prirode.

Z oranjem in brananjem pripravimo zemljo potem, ko smo popravili poljske pridelke, v stanje, da jo potem priroda sama preobrazila v zaželeno godno stanje. Plug in brana razbijeta trdo in nepropustno zgornjo plast, jo zrahljata

in s tem omogočita pristop zraka in vlage k posameznim delcem zemlje. V taki zemlji je razpadanje rudnin in organskih snovi pospešeno. Z ogljikovo kislino nasičena voda pretvarja hranilne snovi rastlin v topljivo in za prehrano primerno obliko.

V jeseni zorani in v grudah ležeči zemlji zmrzne v zimskem času v njej se nabajajoča voda. Zmrznjena voda zavzema, kot je znano, večjo prostornost, zaradi česar razpadajo posamezni delci in delci zemlje. Mraz in vlaga zrahljata torej vrhnjo, kakor tudi spodnjo plast zemlje in pospešita godnost, kar omogoča, da rastlinske koreninice z lahkoto prodirajo med posameznimi zemeljskimi delci, kjer razkrajajo in vsrkavajo hranilne snovi, ki bi sicer ne bile pristopne. Če taki zemlji dodamo še umetnih gnojil, pripravimo na ta način rastlinam ugodna tla, da se potem lahko krepko razvijajo in gospodarsko izrabljajo dodana gnojila.

Zemlja, ki je v stanju godnosti, vsr-

ka vlago, ki prihaja v obliki padavin enakomerno v posameznih delih in delcih zemlje in jo konservira, t. j. prihrani jo za čas suše. Na taki zemlji ne trpe rastline nikdar pomanjkanja, ali pa zaradi preobilice vode. Zrak in voda pravilno krožita in vzpodbujata delovanje korenin, da te izločujejo ogljikov dioksid, ki je za razkrajanje hranilnih snovi velike važnosti. Zemeljska plast v globini, do koder segajo korenine in koreninice, ni mrtva, temveč je v njej veliko koristnih in škodljivih živalskih in rastlinskih živih bitij. Med temi je treba predvsem omeniti rastlinska, le pod drobnogledom vidna bitja iz skupin bakterij, lišajev, plesni in mahov. Vsi ti so udeleženi pri razkrajanju gnojia, raznih drugih organskih (ostanki rastlinskih) in neposredno tudi rudninskih snovi. V zvezi z razkrajanjem teh snovi je tudi tvorjenje plinov, ki pomagajo rahljati zemljo. Razvoj omenjenih bitij je mogoč le v slučaju, če imata zrak in voda dostop v zemljo.

Obdelovanje zemlje s kmetijskimi stroji je vezano na čas in stanje ter kakovost zemlje; obdelovanje v neprimernem letnem času in pri neugodnem stanju zemlje lahko povzroči, da stla-

čimo zemljo v trdo in zraku in vlago nedostopno plast, v kateri delovanje in razvoj koreninice ni mogoča. Da omogočimo koristnim talnim bakterijam uspešen razvoj in skupno z drugimi prirodnimi vplivi prehod zemlje v ugodno stanje, je potrebno med poedinimi obdelovalnimi deli primeren presledek, ki mora biti odvisen od toplote in vlage zemlje.

Kot izboren pospeševalec ugodnosti zemlje so naravna gnojila (hlevski gnoj, gnojnica, kompost), s katerimi dovajamo zemlji koristne bakterije. Vrhu tega pa se ta gnojila v svojih precejšnjih količinah zmešajo z zemeljskimi delci, zrahljajo zemljo in omogočijo pristop vlage in zraka. K dobremu stanju zemlje in pravilni izrabi gnojil pripomore tudi umna izmenjava rastlin — kolobarjenje.

Če torej hoče združnik umno in dobro kmetovati, mu morajo biti znani vplivi takšnega ali drugačnega obdelovanja zemlje v posameznih letnih časih. Spoznavati in poznati mora delovanje prirode, ker bo le v tem slučaju njegovo poseganje v prirodu nje-mu v korist.

Na zemlji, ki so jo zadrage dobile od države v brezplačno izkoriščanje (iz agrarne fonda ali zaplenjeno ljudskim sovražnikom), so nekatere splošne zadrage — na osnovi skupnega dela in deloma s pomočjo skupnih proizvajalnih sredstev — organizirale kmetijsko proizvodnjo. Da bi organizirale racionalno proizvodnjo, so iz svojih sredstev, ali pa s pomočjo državnih kreditov nabavljale novo orodje, stroje, delovno in plemensko živino, gradile gospodarska poslopja na združni zemlji. Tako je poleg privatnega gospodarstva nastalo novo, združno gospodarstvo — združna ekonomija.